

OKÓLNIK

KURII DIECEZJALNEJ PŁOCKIEJ

12/2020

Płock – dnia 27 marca 2020 r.

65

LIST SEKRETARIATU STANU DO BISKUPA PŁOCKIEGO

Ekscelencjo,
Czcigodny Księżę Biskupie,

W imieniu Jego Świątobliwości Franciszka bardzo dziękuję za list z dnia 28 stycznia bieżącego roku i informację o zaangażowaniu Ekscelencji i wiernych Diecezji Płockiej w zachowanie tradycji związanych z Bożym Narodzeniem: przygotowywanie w rodzinach domowego żłóbka i udział w Orszaku Trzech Króli, organizowanym w Płocku już od dziesięciu lat. Dziękuję również w imieniu Papieża za załączone fotografie z *Konkursu rodzinnych domowych żłobków*.

Ojciec Święty, wdzięczny za wspomniane informacje i pasterskie przyjęcie Jego Listu Apostolskiego *Admirabile signum* o znaczeniu żłóbka, swoją modlitwą ogarnia wszystkich wiernych, którzy szczerym sercem włączają się w zachowanie pięknych tradycji Bożego Narodzenia. Niech będą one pomocne dla osób poszukujących swego duchowego Betlejem, umacniają i jednoczą rodziny, wspierają wychowanie dzieci, zbliżają do Chrystusa tych, którzy się od Niego oddalili lub Go poszukują. Niech wspomniane tradycje budzą w sercach wszystkich refleksję o potrzebie świadczenia o Ewangelii i miłości Boga.

Księdzu Biskupowi i wiernym Diecezji Płockiej, Jego Świątobliwość z serca błogosławi.
Z Chrystusowym pozdrowieniem –

Watykan, dnia 5 marca 2020 r.

† Edgar Peña Parra
Substytut Sekretariatu Stanu

66

DEKRET KONGREGACJI DS. KULTU BOŻEGO I DYSCYPLINY SAKRAMENTÓW

W CZASIE COVID-19

W tym trudnym czasie, jaki przeżywamy z powodu pandemii Covid-19, biorąc pod uwagę utrudnienia w odprawianiu liturgii wspólnotowej w kościele, na które wskazali biskupi dla terytoriów podlegających ich jurysdykcji, do Kongregacji dotarły zapytania dotyczące zbliżających się świąt wielkanocnych. W tym względzie proponuje się Biskupom ogólne wskazówki i pewne sugestie.

1 – **O dacie Wielkanocy.** Stanowiąc centrum roku liturgicznego Wielkanoc nie jest świętem jak każde inne: obchodzona przez trzy dni, z Triduum Paschalnym, poprzedzona Wielkim Postem i ukoronowana Zesłaniem Ducha Świętego, nie może być przeniesiona.

2 – **Msza św. Krzyżma.** Oceniając konkretny przypadek w różnych krajach, Biskup ma możliwość przełożenia jej na późniejszy termin.

3 – **Wskazania odnośnie Triduum Paschalnego.**

W przypadku, gdy władze cywilne i kościelne wprowadziły ograniczenia, podczas Triduum Paschalnego należy przestrzegać następujących zasad.

Biskupi udzielą wskazówek, uzgodnionych z Konferencją Episkopatu, aby w kościołach katedralnych i parafialnych, nawet bez fizycznego udziału wiernych, Biskup i proboszczowie mogli celebrować misteria liturgiczne Triduum Paschalnego, zawiadamiając wiernych o czasie ich rozpoczęcia, ażeby mogli

włączyć się w modlitwę w swoich domach. W tym przypadku pomocne są relacje na żywo za pomocą komunikacji teleinformatycznej.

Konferencja Episkopatu i poszczególne diecezje powinny dostarczyć materiały do modlitwy rodzinnej i osobistej.

W **Wielki Czwartek**, w kościołach katedralnych i parafialnych, w miarę rzeczywistych możliwości ustalonych przez osoby odpowiedzialne, księża w parafii mogą koncelebrować Mszę św. Wieczerzy Pańskiej; wyjątkowo udziela się wszystkim księżom możliwości odprawienia Mszy św. w tym dniu, w odpowiednim miejscu, bez ludzi. Gest umycia nóg, już i tak fakultatywny, powinien być pominięty. Na zakończenie Mszy św. Wieczerzy Pańskiej powinno się pominąć procesję, a Najświętszy Sakrament powinien być przechowywany w tabernakulum. Kapłani, którzy nie mają możliwości odprawienia Mszy św., powinni zamiast niej odmówić nieszpory (por. *Liturgia Horarum*).

W **Wielki Piątek**, w kościołach katedralnych i parafialnych, w miarę rzeczywistych możliwości ustalonych przez osoby odpowiedzialne, Biskup/proboszcz celebry Mękę Pańską. W modlitwie powszechnej Biskup diecezjalny powinien zadbać o ustanowienie szczególnej intencji za chorych, zmarłych, znajdujących się w sytuacji zagubienia (por. *Missale Romanum*, s. 314 nr 13).

Niedziela Wielkanocna. Wigilia Paschalna: powinna być sprawowana tylko w kościołach katedralnych i parafialnych, w miarę rzeczywistych możliwości ustalonych przez osoby odpowiedzialne. Na początku Wigilii i przy obrzędzie światła należy pominąć rozpalanie ogniska, a tylko zapalić świecę i, pomijając procesję, przejść do Orędzia Wielkanocnego (*Exsultet*). Potem następuje „Liturgia Słowa”. W czasie „Liturgii chrzcielnej” należy tylko odnowić przyrzeczenia chrzcielne (por. *Missale Romanum*, s. 371, n. 55). Potem następuje „Liturgia Eucharystyczna”.

Ci, którzy w żaden sposób nie mogą uczestniczyć w Wigilii Paschalnej sprawowanej w kościele, niech odmówią Godzinę Czytań przewidzianą na Niedzielę Wielkanocną (por. *Liturgia Horarum*).

W przypadku klasztorów, seminariów, wspólnot zakonnych, niech zdecydować Biskup diecezjalny.

Wyrazy pobożności ludowej i procesje, które wzbogacają dni Wielkiego Tygodnia i Triduum Paschalne, mogą, decyzją Biskupa diecezjalnego, zostać przeniesione na inne dogodnie dni, np. 14 i 15 września.

De mandato Summi Pontificis pro hoc tantum anno 2020.

Z siedziby Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, 19 marca 2020 roku, w Uroczystość św. Józefa, Patrona Kościoła Powszechnego.

Prot. nr 153/20

Kard. Robert Sarah
Prefekt

† Arthur Roche
Arcybiskup Sekretarz

DEKRET KONGREGACJI DS. KULTU BOŻEGO I DYSCYPLINY SAKRAMENTÓW

W CZASIE COVID-19 (II)

Biorąc pod uwagę szybką ewolucję pandemii Covid-19 i uwzględniając uwagi otrzymane od Konferencji Episkopatów, niniejsza Kongregacja przedstawia aktualizację ogólnych wskazań i sugestii już przekazanych biskupom w poprzednim dekrete z 19 marca 2020 roku.

Ponieważ data Wielkanocy nie może być przeniesiona, w krajach dotkniętych chorobą, gdzie istnieją ograniczenia w gromadzeniu się i przemieszczaniu ludzi, biskupi i kapłani powinni obchodzić obrzędy Wielkiego Tygodnia bez udziału ludu i w odpowiednim miejscu, unikając koncelebry i pomijając przekazanie sobie znaku pokoju.

Wierni powinni zostać poinformowani o godzinie rozpoczęcia uroczystości, aby mogli przyłączyć się do modlitwy w swoich domach. Pomocne mogą być teleinformatyczne środki przekazu nadające na żywo, nie nagrane. W każdym razie ważne jest, aby poświęcić odpowiednią ilość czasu na modlitwę, doceniając przede wszystkim Liturgię Godzin.

Konferencje Episkopatu i poszczególne diecezje powinny zatroszczyć się, aby nie zabrakło pomocy w modlitwie rodzinnej i osobistej.

1 – **Niedziela Palmowa.** Upamiętnienie wjazdu Pana do Jerozolimy powinno być obchodzone wewnątrz budynku sakralnego. W kościołach katedralnych należy zastosować drugą formę przewidzianą przez Mszał Rzymski, zaś w kościołach parafialnych, oraz w innych miejscach trzecią.

2 – **Msza Krzyżma.** Oceniając konkretny przypadek w różnych krajach, Konferencje Episkopatu będą mogły dać wskazówki dotyczące ewentualnego przeniesienia na inny termin.

3 – **Wielki Czwartek.** Obmycie stóp, które jest już opcjonalne, należy pominąć. Na zakończenie Mszy św. Wieczery Pańskiej należy również pominąć procesję, natomiast Najświętszy Sakrament należy przechować w tabernakulum. W tym dniu kapłanom wyjątkowo zezwala się na możliwość odprawiania Mszy św. w odpowiednim miejscu, bez udziału ludu.

4 – **Wielki Piątek.** W modlitwie powszechnej biskupi zadbają o przygotowanie specjalnej intencji za tych, którzy znajdują się w sytuacji zagrożenia, chorych, zmarłych (por. Missale Romanum). Akt adoracji Krzyża przez pocałunek należy ograniczać wyłącznie do celebransa.

5 – **Wigilia Paschalna.** Należy ją sprawować wyłącznie w katedrach i kościołach parafialnych. W liturgii chrzcielnej ma być zachowane jedynie odnowienie przyrzeczeń chrzcielnych (por. Missale Romanum).

W przypadku seminariów, kolegiów kapłańskich, klasztorów i wspólnot zakonnych należy stosować się do wskazówek zawartych w niniejszym dekrecie.

Wyrazy pobożności ludowej i procesje, które ubogacają dni Wielkiego Tygodnia i Triduum Paschalnego, mogą, w zależności od oceny biskupa diecezjalnego, zostać przeniesione na inne dogodnie dni, na przykład 14 i 15 września.

De mandato Summi Pontificis pro hoc tantum anno 2020.

Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, 25 marca 2020, Uroczystość Zwiastowania Pańskiego.

Prot. nr 154/20

Robert Kard. Sarah
Prefekt

† Arthur Roche
Arcybiskup Sekretarz

68

DEKRET PENITENCJARII APOSTOLSKIEJ ODNOŚNIE PRYZNANIA SPECJALNYCH ODPUSTÓW DLA WIERNYCH W OBECNEJ SYTUACJI PANDEMII, 20.03.2020 R.

Wiernym dotkniętym chorobą zakaźną spowodowaną Covid-19, powszechnie znaną jako koronawirus, a także pracownikom służby zdrowia, członkom rodzin i wszystkim tym, którzy w jakimkolwiek charakterze, także poprzez modlitwę, opiekują się nimi, udziela się daru specjalnych odpustów.

„Weselcie się nadzieją! W ucisku bądźcie cierpliwi, w modlitwie – wytrwali” (Rz 12, 12). Słowa napisane przez św. Pawła do Kościoła w Rzymie rozbrzmiewają w całej historii Kościoła i ukierunkowują myśli wiernych w obliczu wszelkich cierpień, chorób i nieszczęść.

Obecna chwila, w której cała ludzkość zagrożona niewidzialną i podstępą chorobą, która od pewnego czasu stała się częścią życia każdego człowieka, naznaczona jest dzień po dniu dręczącymi obawami, nowymi niepewnościami, a przede wszystkim powszechnym cierpieniem fizycznym i moralnym.

Kościół, idąc za przykładem swego Boskiego Mistrza, zawsze troszczył się o chorych. Jak wskazał św. Jan Paweł II, sens ludzkiego cierpienia jest dwojaki: „Jest *nadprzyrodzony*, ponieważ zakorzenia się w Boskiej tajemnicy Odkupienia świata. Jest równocześnie *głęboko ludzki*, ponieważ człowiek odnajduje w nim siebie, swoje człowieczeństwo, swoją godność, swoje posłannictwo” (List apostolski *Salvifici Doloris*, 31).

Również papież Franciszek w tych ostatnich dniach okazał swoją ojcowską bliskość i ponowił swoje zaproszenie do nieustannej modlitwy za chorych na koronawirusa.

Aby wszyscy ci, którzy cierpią z powodu Covid-19, właśnie w tajemnicy tego cierpienia odkryli na nowo „samo odkupieńcze cierpienie Chrystusa” (tamże, 30), Penitencjaria Apostolska, *ex auctoritate Summi Pontificis*, ufając słowu Chrystusa Pana i uznając w duchu wiary, że obecną epidemię należy przeżywać w duchu osobistego nawrócenia, udziela daru odpustów zgodnie z następującym zarządzeniem.

Udziela się odpustu zupełnego wiernym cierpiącym na koronawirusa, którzy podlegają kwarantannie na polecenie władz sanitarnych w szpitalach lub we własnych domach, jeśli w duchu oderwanym od jakiegokolwiek grzechu, zjednoczą się duchowo poprzez środki masowego przekazu z celebrowaniem Mszy Świętej, odmawianiem Różańca Świętego, pobożnej praktyki Drogi Krzyżowej lub innych form pobożności, a przynajmniej odmówią Wyznanie Wiary, Modlitwę Pańską i pobożne wezwanie do Najświętszej Maryi Panny, ofiarując tę próbę w duchu wiary w Boga i miłości wobec swoich braci i siostr, z wolą wypełnienia zwykłych warunków (spowiedź sakramentalna, Komunia eucharystyczna i modlitwa w intencji Ojca Świętego) tak szybko, jak będzie to możliwe.

Pracownicy służby zdrowia, członkowie rodzin i wszyscy ci, którzy za przykładem Dobrego Samarytanina, narażając się na ryzyko zarażenia, opiekują się chorymi na koronawirusa według słów Boskiego Odkupiciela: „Nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół swoich” (J 15, 13), otrzymają ten sam dar odpustu zupełnego na tych samych warunkach.

Ponadto, Penitencjaria Apostolska udziela odpustu zupełnego na tych samych warunkach z okazji obecnej epidemii światowej nawet tym wiernym, którzy ofiarują nawiedzenie Najświętszego Sakramentu, lub adorację eucharystyczną, lub lekturę Pisma Świętego przez co najmniej pół godziny, lub odmówienie różańca świętego, lub pobożne odprawienie Drogi Krzyżowej, lub odmówienie Koronki do Miłosierdzia Bożego, w intencji prześlągnięcia Boga Wszechmogącego o koniec epidemii, ulgę dla tych, którzy cierpią i zbawienie wieczne dla tych, których Pan powołał do siebie.

Kościół modli się za tych, którzy nie mogą przyjąć sakramentu namaszczenia chorych i wiatyków, powierzając Bożemu miłosierdziu wszystkich i każdego z osobna na mocy komunii świętych i udziela wiernym odpustu zupełnego w chwili śmierci, pod warunkiem, że byli należycie dysponowani i zwykle za życia modlili się (w tym przypadku Kościół zastępuje trzy zwyczajowe warunki). W celu uzyskania tego odpustu zaleca się używanie krucyfiksu lub krzyża (por. *Enchiridion indulgentiarum*, nr 12).

Niech Najświętsza Maryja Panna, Matka Boga i Kościoła, Uzdrawienie Chorych i Wspomożycielka Wiernych, nasza Orędowniczka, pomoże cierpiącej ludzkości, oddalając od nas zło tej pandemii i wyjednując nam wszelkie dobro niezbędne dla naszego zbawienia i uświęcenia.

Niniejszy dekret jest ważny niezależnie od wszelkich przepisów stanowiących inaczej.

W Rzymie, w siedzibie Penitencjarii Apostolskiej, 19 marca 2020 roku.

Kard. Mauro Piacenza
Penitencjarz Większy

Ks. Prał. Krzysztof Nykiel
Regens

69

NOTA PENITENCJARIII APOSTOLSKIEJ ODNOŚNIE SAKRAMENTU POJEDNANIA W OBECNEJ SYTUACJI PANDEMII, 20.03.2020 R.

A oto Ja jestem z Wami przez wszystkie dni (Mt 28, 20)

Powaga obecnych okoliczności wymaga refleksji nad pilnością i istotnym znaczeniem Sakramentu Pojednania, wraz z pewnymi niezbędnymi wyjaśnieniami, zarówno dla wiernych świeckich, jak i dla szafarzy powołanych do sprawowania tego Sakramentu.

Także czasach Covid-19 Sakrament Pojednania jest udzielany zgodnie z powszechnym prawem kanonicznym i z przepisami *Ordo Paenitentiae*.

Spowiedź indywidualna jest zwyczajowym sposobem sprawowania tego sakramentu (por. kan. 960 KPK), podczas gdy rozgrzeszenie ogólne, bez uprzedniej spowiedzi indywidualnej, nie może być udzielone, chyba że istnieje bezpośrednie niebezpieczeństwo śmierci, ponieważ nie ma wystarczająco dużo czasu na wysłuchanie spowiedzi poszczególnych penitentów (por. kan. 961, § 1 KPK), lub też występuje poważna konieczność (por. kan. 961, § 1, 2 KPK), za rozpatrzenie której odpowiedzialny jest biskup diecezjalny, biorąc pod uwagę kryteria uzgodnione z innymi członkami Konferencji Episkopatu (por. kan. 455, § 2 KPK) i przy konieczności, aby rozgrzeszenie było ważne, *votum sacramenti* ze strony indywidu-

alnego penitenta, to znaczy postanowienie wyznania we właściwym czasie grzechów ciężkich, których w tym czasie nie można było wyznać (por. kan. 962, § 1 KPK).

Penitencjaria Apostolska uważa, że szczególnie w miejscach najbardziej dotkniętych zarazą pandemiczną i dopóki zjawisko to nie zostanie opanowane, istnieje poważna konieczność, o której mowa w kan. 961, § 2 KPK.

Wszelkie dalsze szczegóły są pozostawione na mocy prawa biskupom diecezjalnym, zawsze z uwzględnieniem najwyższego dobra zbawienia dusz (por. kan. 1752 KPK).

Jeśli pojawi się nagła potrzeba udzielenia rozgrzeszenia sakramentalnego kilku wiernym naraz, kapłan ma obowiązek zawiadomić o tym w miarę możliwości biskupa diecezjalnego lub, jeśli nie może, jak najszybciej go o tym poinformować (por. *Ordo Paenitentiae*, nr 32).

W obecnej sytuacji zagrożenia pandemią do biskupa diecezjalnego należy zatem wskazanie kapłanom i penitentom, że podczas indywidualnego sprawowania sakramentu pojednania należy zwracać szczególną uwagę na to, aby spowiedź odbywała się w przewietrzonym miejscu poza konfesjonalem, z zachowaniem odpowiedniego dystansu, przy użyciu masek ochronnych, zwracając absolutną uwagę na sakrament i niezbędną dyskrecję.

Ponadto, do biskupa diecezjalnego należy zawsze ustalenie, na terenie własnego okręgu kościelnego i w zależności od poziomu pandemii, przypadków poważnej konieczności, w których zgodne z prawem jest udzielenie rozgrzeszenia ogólnego: na przykład przy wejściu do oddziałów szpitalnych, gdzie hospitalizowani są zakażeni wierni zagrożeni śmiercią, stosując w miarę możliwości i przy zachowaniu odpowiednich środków ostrożności środki nagłaśniające, aby można było usłyszeć rozgrzeszenie.

Należy rozważyć potrzebę i celowość utworzenia, w razie potrzeby, w porozumieniu z władzami sanitarnymi, grup „nadzwyczajnych kapelanów szpitalnych”, także na zasadzie dobrowolności i zgodnie z normami ochrony przed zarażeniem, aby zagwarantować niezbędną pomoc duchową chorym i umierającym.

Tam, gdzie poszczególni wierzący znajdują się w bolesnej niemożności uzyskania rozgrzeszenia sakramentalnego, należy pamiętać, że żal doskonały, płynący z miłości do Boga nad wszystko umiłowanego, wyrażony w szczerzej prośbie o przebaczenie (takiej, jaką penitent jest obecnie w stanie wyrazić), i któremu towarzyszy *votum confessionis*, czyli stanowcze postanowienie, aby jak najszybciej przystąpić do spowiedzi sakramentalnej, uzyskują przebaczenie grzechów, nawet śmiertelnych (por. KKK, nr 1452).

Nigdy wcześniej tak jak teraz Kościół nie doświadczył mocy komunii świętych, wznosząc do swego Pana Ukrzyżowanego i Zmartwychwstałego swoje prośby i modlitwy, zwłaszcza Ofiarę Mszy Świętej, odprawianą przez kapłanów codziennie, nawet bez ludzi.

Kościół, jako dobra matka, błaga Pana o uwolnienie ludzkości od tej plagi, wzywając wstawiennictwa Najświętszej Maryi Panny, Matki Miłosierdzia i Uzdrawienia Chorych, oraz Jej Oblubieńca, św. Józefa, pod którego opieką Kościół od zawsze kroczy po świecie.

Niech Najświętsza Maryja Panna i św. Józef wyjednają dla nas obfite łaski pojednania i zbawienia, podczas gdy my wsłuchujemy się uważnie w Słowo Pana, który dziś powtarza ludzkości: „Zatrzymajcie się, i we Mnie uznajcie Boga” (Ps 46,11), „A oto Ja jestem z wami przez wszystkie dni” (Mt 28,20).

W Rzymie, w siedzibie Penitencjarii Apostolskiej, 19 marca 2020 roku,

W Uroczystość św. Józefa, Oblubieńca NMP, Patrona Kościoła Powszechnego.

Kard. Mauro Piacenza
Penitencjarz Większy

Ks. prał. Krzysztof Nykiel
Regens

DYSPENSA BISKUPA PŁOCKIEGO

W związku z wprowadzonym w dniu 20 marca br. stanem epidemii w Polsce oraz rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 24 marca br., zgodnie z kan. 87 § 1, kan. 1245 i kan. 1248 § 2 Kodeksu Prawa Kanonicznego, przedłużam do Niedzieli Zmartwychwstania Pańskiego 12 kwietnia br. włącznie, dyspensę od obowiązku uczestnictwa we Mszy św. w niedziele i święta nakazane, dla wszystkich wiernych Diecezji Płockiej oraz wszystkich osób przebywających na jej terenie.

Skorzystanie z dyspensy oznacza, że nieobecność na Mszy św. we wskazanym czasie nie jest grzechem. Jednocześnie proszę, aby osoby korzystające z dyspensy trwały na osobistej i rodzinnej modlitwie oraz podejmowały dzieła miłosierdzia. Zachęcam też do duchowej łączności ze wspólnotą Kościoła poprzez transmisje radiowe, telewizyjne lub internetowe.

Proszę ponadto, aby w miarę możliwości organizować transmisje z parafialnych celebracji liturgicznych. Podobnie proszę o stworzenie możliwości uczestnictwa w rekolekcjach wielkopostnych za pośrednictwem diecezjalnych lub parafialnych środków komunikacji elektronicznej. W przypadku trudności organizacyjnych zachęcam do informowania wiernych o propozycjach ogólnopolskich, których spis znajduje się na stronie Konferencji Episkopatu Polski episkopat.pl. Jednocześnie informuję, że liturgia Triduum Sacrum z Jasnej Góry będzie transmitowana w telewizji publicznej.

W tym trudnym czasie proszę wszystkich drogich kapłanów, osoby życia konsekrowanego i wiernych świeckich o modlitwę za osoby dotknięte epidemią koronawirusa, za wszystkich, którzy chorym pomagają – lekarzy, personel medyczny i służby sanitarne oraz za przedstawicieli władz podejmujących trudne decyzje zmierzające do zwalczenia pandemii. Módlmy się również o pokój serc i łaskę głębokiego nawrócenia dla każdego z nas. Miłosiernemu Bogu polecajmy wszystkich zmarłych na skutek panującej epidemii.

Płock, dnia 25 marca 2020 r.
Nr 722/2020

† *Piotr Libera*
Biskup Płocki

Ks. Piotr Grzywaczewski
Kanclerz

71

ZARZĄDZENIE BISKUPA PŁOCKIEGO W SPRAWIE SPRAWOWANIA CZYNNOŚCI LITURGICZNYCH W CZASIE STANU EPIDEMII

zaktualizowane dnia 26 marca 2020 roku

Mając na uwadze Dekrety Kongregacji Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów «W czasie COVID-19» z dnia 19 marca 2020 roku i «W czasie COVID-19 (II)» z dnia 25 marca 2020 roku, „Wskazania Prezydium Konferencji Episkopatu Polski dla biskupów odnośnie do sprawowania czynności liturgicznych w najbliższych tygodniach” z dnia 21 marca 2020 roku oraz biorąc pod uwagę „Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 marca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii” (Dz. U. poz. 522) i „Komunikat Przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski w związku z kolejnym ograniczeniem liczby uczestników zgromadzeń” z dnia 24 marca 2020 roku, przekazuję moim Drogim Kapłanom i Wiernym kolejne zarządzenia na czas stanu epidemii. Powinna nami w tych dniach kierować troska o zapobieżenie rozprzestrzenianiu się wirusa, chroniąc przez zakażeniem nim wiernych, ale także obrona od infekcji kapłanów – szafarzy sakramentów świętych. W podobnych okolicznościach tę samą troskę okazywał mój poprzednik Błogosławiony Arcybiskup Antoni Julian Nowowiejski.

Obchody Wielkiego Tygodnia i Świętego Triduum Paschalnego Męki i Zmartwychwstania Pańskiego

1. Wskazania ogólne

1.1. Zgodnie z Dekretem Kongregacji Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów z dn. 25 marca 2020 roku, biskupi i kapłani powinni obchodzić obrzędy Wielkiego Tygodnia bez udziału wiernych, unikając koncelebry i pomijając przekazanie sobie znaku pokoju. Oprócz kapłana / kapłanów, dla godnego celebrowania obrzędów Wielkiego Tygodnia, sugeruje się obecność maksymalnie trzech pełnoletnich usługujących i organisty.

1.2. Należy przypomnieć wiernym w ogłoszeniach oraz za pomocą mediów społecznościowych i internetu, że przez nieobecność na liturgiach Wielkiego Czwartku, Wielkiego Piątku i Wigilii Paschalnej nie popełnia się grzechu.

1.3. W trosce o zdrowie i odpowiedzialność za innych, zwłaszcza za starszych, pamiętajmy o możliwości skorzystania z dyspensy od obowiązku niedzielnej i świątecznej Mszy Świętej, której udzieliłem do dnia 29 marca 2020 roku, a którą przedłużam do dnia 12 kwietnia 2020 roku, czyli Niedzieli Zmartwychwstania Pańskiego włącznie (por. Dekret Biskupa Płockiego z dnia 25 marca br.). Przypomina się także, zwłaszcza rodzicom, że tą dyspensą objęte są również dzieci i młodzież. Ufajmy, że im bardziej zmobilizujemy się jako społeczeństwo do przezwyciężenia kryzysu sanitarnego, tym szybciej i z tym większą radością zgromadzimy się wokół ołtarzy w naszych kościołach, by dziękować Bogu za dar nowego życia.

1.4. Wszystkie liturgie, którym będą przewodniczyć Księża Biskupi, będą transmitowane przez Katolickie Radio Diecezji Płockiej oraz na kanale KRDP na YouTube. Celebracje w Bazylice Katedralnej w Płocku będą odbywały się jedynie w obecności Księża Biskupów i wskazanych imiennie osób, by nie przekroczyć liczby 5.

1.5. Warto, by księża proboszczowie tak zaprogramowali celebracje Wielkiego Tygodnia i Triduum Paschalnego, aby wierni mogli w nich uczestniczyć także za pomocą mediów (por. Dekret Kongregacji Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów z dn. 25 marca 2020 roku). Dziękuję wszystkim kapłanom za ogromny trud, jaki ponoszą, by organizować w nowych warunkach transmisje Mszy Świętych. Środki społecznego przekazu stały się w tym trudnym czasie naszymi ambonami, dlatego zadbajmy, w miarę możliwości, o obecność w nowych mediach i przekaz Eucharystii za ich pomocą.

1.6. W miarę możliwości zadbajmy o to, by liturgia Wielkiego Tygodnia i Świętego Triduum Paschalnego, mimo trudnych warunków, była godna i piękna w swojej prostocie. Tam, gdzie to możliwe, zadbajmy o właściwe śpiewy.

1.7. Jeśli to możliwe, w okresie Wielkiego Tygodnia zorganizujemy wiernym także transmisje modlitwy Liturgią Godzin z naszych kościołów parafialnych.

2. Niedziela Palmowa

2.1. W Bazylice Katedralnej w Płocku zostanie zastosowana druga forma upamiętnienia wjazdu Pana do Jerozolimy, przewidziana w „Mszałe Rzymskim” (s. 110-111). W kościołach parafialnych należy natomiast zastosować trzecią formę, czyli zwykłe wejście („Mszał Rzymski”, s. 111).

3. Wielki Tydzień

3.1. Msza Krzyżma z poświęceniem świętych olejów zostanie odprawiona przeze mnie w Bazylice Katedralnej w Płocku w gronie wyznaczonych imiennie osób.

3.2. Po zakończeniu pandemii zostanie zorganizowana specjalna Msza Święta dziękczynna z udziałem kapłanów, z odnowieniem przyrzeczeń kapłańskich. Oleje święte będzie można odebrać w Kurii Diecezjalnej po zakończeniu pandemii. Do tego czasu należy używać starych olejów.

4. Święte Triduum Paschalne

4.1. Każdy kapłan może w Wielki Czwartek odprawić Mszę Świętą bez udziału ludu. W czasie Mszy Wieczerzy Pańskiej nie należy organizować obrzędu *Mandatum*, czyli obmycia nóg. W miarę możliwości można zadbać o transmitowanie Mszy Wieczerzy Pańskiej za pomocą mediów społecznościowych. Nie należy przygotowywać Ołtarza Wystawienia. Na końcu liturgii Najświętszy Sakrament pozostaje w tabernakulum, a ostatnim obrzędem jest odmówienie Modlitwy po Komunii. Zgodnie z rubrykami „Mszału Rzymskiego” po zakończeniu celebracji ołtarz należy obnażyć. Adoracja indywidualna może odbywać się do godz. 20.00, po czym trzeba zamknąć kościół. Pamiętajmy, że w kościele w czasie adoracji może znajdować się jednocześnie maksymalnie 5 osób. Należy zadbać o odpowiednią liczbę konsekrowanych komunikantów z myślą o chorych.

4.2. W Wielki Piątek Męki Pańskiej liturgię rozpoczyna się jak zwykle od przejścia z zakrystii do prezbiterium. W Modlitwie powszechnej proszę dodać następujące wezwanie (po 9., a przed 10.):

„Módlmy się za tych, którzy cierpią z powodu pandemii na całym świecie oraz za wszystkich, którzy opiekują się nimi i walczą z chorobą, aby nie utracili nadziei.

Modlitwa w ciszy. Po niej kapłan śpiewa:

Boże, Twoja wola kieruje wszystkimi chwilami naszego życia, † przyjmij modlitwy, które składamy za chorych braci i siostry oraz opiekujących się nimi, aby wyprosić dla nich Twoje miłosierdzie, * i przemień naszą obawę w radosne dziękczynienie. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen”.

W czasie adoracji krzyża oddanie mu czci odbywa się przez przyklęknięcie lub skłon. Krzyż całuje jedynie celebrans. Na zakończenie liturgii przenosi się Najświętszy Sakrament do symbolicznego Grobu Pańskiego bez procesji. Adoracja indywidualna wiernych może trwać do godz. 21.00. Pamiętajmy, że w czasie adoracji w kościele może znajdować się jednocześnie maksymalnie 5 osób. W wyznaczonym miejscu w kościele można wystawić skarbonę, do której wierni mogliby składać ofiary na rzecz Ziemi Świętej.

4.3. Należy zrezygnować z budowy okazałego Grobu Pańskiego. Na bocznym ołtarzu lub w pobliżu prezbiterium można urządzić skromne miejsce do wystawienia Najświętszego Sakramentu. Będzie to znakiem jednoczenia się Kościoła z cierpieniem Chrystusa w wielu braciach i siostrach chorych oraz opiekujących się nimi na całym świecie.

4.4. W Wielką Sobotę nie wolno organizować tradycyjnego błogosławieństwa pokarmów w kościołach lub poza nimi. Stwarzałyby to duże niebezpieczeństwo zarażenia, zarówno wiernych, jak i kapłanów. Należy żywić nadzieję, że taka jednorazowa sytuacja wzbudzi w wiernych refleksję na temat wartości modlitwy wspólnotowej i większego szacunku do kulturowanych tradycji. Proszę, by w każdej rodzinie w poranek wielkanocny zostało przeprowadzone „Błogosławieństwo stołu”, według księgi „Obrzędy błogosławieństw dostosowane do zwyczajów diecezji polskich”, t. 2, Katowice 2001, nr 1347-1350. Tekst tej modlitwy jest dostępny w mediach społecznościowych i na stronie internetowej diecezji płockiej. Proszę ją wydrukować i rozłożyć w kościołach lub innych miejscach, by wierni mogli zabrać ją do domów. Możliwość indywidualnej adoracji Najświętszego Sakramentu przy Grobie Pańskim może trwać od rana do rozpoczęcia Wigilii Paschalnej, kiedy to należy ją zakończyć i nie wznawiać po zakończeniu liturgii. Pamiętajmy, że w kościele podczas adoracji może znajdować się jednocześnie maksymalnie 5 osób. Przy Grobie Pańskim nie mogą pełnić warty strażacy ani inne służby.

4.5. Wigilię Paschalną można rozpocząć najwcześniej o godz. 20.00 zwykłym wyjściem z zakrystii do prezbiterium. Zgodnie z „Dekretem Kongregacji Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów” z dnia 19 marca 2020 roku na początku pomijamy rozpalenie ogniska. Liturgię rozpoczynamy w prezbiterium od odmówienia przewidzianych modlitw przy paschale. Następnie należy zapalić paschał (np. od świecy lub znicza), jeden raz zaśpiewać słowa: „Światło Chrystusa” i „Orędzie Paschalne”. W czasie Liturgii Słowa można odczytać wszystkie przewidziane czytania. W czasie Liturgii chrzcielnej pomijamy poświęcenie wody i pokropienie wiernych, a przeprowadzamy jedynie odnowienie przyrzeczeń chrzcielnych. Liturgia Eucharystyczna sprawowana jest zwyczajnie.

4.6. Po liturgii Wigilii Paschalnej i w Niedzielę Zmartwychwstania Pańskiego nie urządzamy procesji rezurekcyjnej.

4.7. Jeśli chcemy przygotować wiernym wodę święconą, może być ona dystrybuowana jedynie w małych butelkach. Nie wolno stawiać wody w naczyniach do czerpania przez wiernych.

4.8. Jeśli nie ma niebezpieczeństwa śmierci, chrzty z uroczystości Zmartwychwstania Pańskiego należy przełożyć na dalszy czas. Zamiast procesji rezurekcyjnej zaleca się, aby celebrans na zakończenie liturgii udzielił błogosławieństwa Najświętszym Sakramentem przed bramą kościoła.

4.9. Udzielam wszystkim kapłanom jednorazowej zgody na kwadrynację w Niedzielę Zmartwychwstania Pańskiego.

4.10. Nie należy stosować aspersioni w czasie trwania pandemii.

Dyscyplina kultu Bożego i sakramentów świętych

5. Sakrament chrztu

5.1. Sprawowanie sakramentu chrztu świętego, poza niebezpieczeństwem śmierci, winno się odłożyć poza czas pandemii.

5.2. Sakrament chrztu świętego powinien być sprawowany podczas niedzielnej Mszy Świętej, jednak w obecnej sytuacji należy roztropnie celebrować go poza Eucharystią, w czasie ustalonym z rodzicami dziecka. Bardziej wskazana jest forma chrztu jednego dziecka, powinno się unikać chrztu wielu dzieci podczas jednej celebracji, pamiętając zawsze o rozporządzeniu o liczbie uczestników do 5 osób.

5.3. Do sprawowania liturgii chrzcielnej za każdym razem należy używać nowo poświęconej wody.

5.4. Należy bezwzględnie dezynfekować przed i po użyciu naczynia używane do liturgii chrzcielnej.

5.5. Namaszczenie krzyżem świętym powinno być poprzedzone i zakończone dezynfekcją dłoni kapłana.

5.6. Kapłan powinien zawsze zachować odpowiedni dystans od chrzczonego dziecka oraz rodziców i chrzestnych.

6. Sakrament bierzmowania

6.1. Do Wielkanocy zostaje zawieszona sprawowanie sakramentu bierzmowania w diecezji płockiej.

6.2. Księża odpowiedzialni za przygotowanie do sakramentu bierzmowania powinni zadbać o przekazanie za pomocą środków elektronicznych właściwych na ten czas materiałów dla kandydatów do bierzmowania.

7. Sprawowanie Najświętszej Ofiary

7.1. Przypominam raz jeszcze Księżom Proboszczom, aby poza liturgią Wielkiego Tygodnia dbali o zachowanie przepisu władz państwowych o limicie 5 osób na Mszach Świętych i nabożeństwach w świątyniach, oprócz osób sprawujących kult religijny (kapłana / kapłanów, usługującego / pełnoletniego ministranta i organisty), jeśli nie będą ogłoszone inne normy prawa państwowego. Pierwszeństwo w udziale w liturgii powinno dać się wiernym, którzy zamówili intencję mszalną. Należy zadbać o przynajmniej jednometrowy dystans między uczestnikami liturgii. Na drzwiach świątyni proszę wywiesić kartkę z informacją następującej treści: „Zgodnie z zarządzeniem władz państwowych i kościelnych w kościele może znajdować się jednocześnie maksymalnie 5 uczestników liturgii”.

7.2. Przed sprawowaniem Najświętszej Ofiary należy dokładnie umyć ręce oraz zdezynfekować je w zakrystii.

7.3. Powinno się zadbać o częstą wymianę bielizny kielichowej i innych elementów wyposażenia liturgicznego, które mają kontakt z dłońmi.

7.4. W czasie przekazywania znaku pokoju należy ograniczyć się do skłonu głowy w stronę innych uczestników liturgii. Tak samo powinni postępować koncelebranci i usługujący.

7.5. Tam, gdzie to możliwe, na czas trwania epidemii, należy unikać koncelebry (por. Dekret Kongregacji Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów z dn. 25 marca 2020 roku). Jeśli będzie ona praktykowana, z kielicha spożywa główny celebrans, inni przyjmują Ciało i Krew Pańską przez zanurzenie, a na zakończenie główny celebrans spożywa pozostałą Krew Pańską.

7.6. Należy wprowadzić w życie sposób udzielania Komunii Świętej, opisany we Wskazaniach Prezydium Episkopatu Polski z dnia 12 marca 2020 roku nr 2B. Bezwzględnie trzeba zachować przy tym zasady higieny. Nawet jeśli nie powinno się nikomu nakazywać przyjmowania Komunii Świętej na rękę, należy uświadamiać wiernym powagę sytuacji oraz troskę o to, by nie tylko przyjmujący uniknęli zarażenia, ale także kapłan, często jedyny szafarz w danej wspólnotie parafialnej, został ustrzeżony od infekcji. Przed Mszą Świętą, zwłaszcza w niedziele, kapłani powinni poinstruować wiernych, w jaki sposób przyjmuje się Ciało Pańskie na rękę.

7.7. W czasie trwania stanu epidemii osoby uczestniczące w liturgii Mszy Świętych za pomocą mediów mogą korzystać z daru Komunii duchowej. Specjalna instrukcja, jak ją praktykować, została udostępniona w mediach diecezjalnych do pobrania i rozpowszechniania wśród wiernych.

7.8. Aż do odwołania zostaje wstrzymana posługa nadzwyczajnych szafarzy Komunii Świętej w parafiach.

8. Pierwsza Komunia Święta

8.1. Proszę Księży Proboszczów, aby zadbali o prowadzenie przygotowania do Pierwszej Komunii Świętej za pomocą mediów i internetu. Księża i katecheci są zobowiązani do wysyłania elektronicznego za pośrednictwem rodziców materiałów dotyczących kolejnych miesięcznych spotkań. Można korzystać z linków i pomocy, zamieszczanych na stronie internetowej Wydziału Katechetycznego.

8.2. Należy uspokoić i poprosić rodziców, aby nie podejmowali decyzji o odwoływaniu uroczystości komunijnych. Postanowienie co do liturgii Pierwszej Komunii Świętej w diecezji płockiej zostanie podjęte, po roztropnym rozpatrzeniu sytuacji w Polsce, po Wielkanocy.

8.3. Powyższe wskazania dotyczą także Odnowienia Przyrzeczeń Chrztu Świętego.

9. Sakrament pokuty i pojednania

9.1. W pierwsze piątki miesiąca powinno się roztropnie ograniczyć udawanie się z sakramentami do domów, zawsze z zachowaniem zasad bezpieczeństwa. Ostateczną decyzję w tej sprawie podejmuje po rozeznaniu ksiądz proboszcz.

9.2. Podczas sprawowania sakramentu pokuty i pojednania kapłani powinni zachować daleko idącą ostrożność, a zarazem wielkoduszność względem potrzebujących go wiernych. Warto udostępnić wiernym numer telefonu i adres mailowy, by również w taki sposób mogli umówić się na indywidualną spowiedź z duszpasterzem.

9.3. Chociaż właściwym miejscem sprawowania spowiedzi indywidualnej jest konfesjonał, zabezpieczony folią i często dezynfekowany, to w miarę możliwości należy przystosować do sprawowania sakramentu pokuty i pojednania oddzielne, wentylowane kaplice lub pomieszczenia w obrębie kościoła (np. zakrystie) lub poza nim (np. sale parafialne). Dbając o zabezpieczenie poufności i tajemnicy spowiedzi, w tymczasowej kaplicy pokutnej należy postawić dwa krzesła (dla szafarza i penitenta), oddzielone od siebie przynajmniej 1,5 metra, w miarę możliwości umieścić krucyfiks lub obraz Jezusa Miłosiernego. Można używać masek ochronnych. Kapłan nie daje do ucałowania wiernym stufy. Rozgrzeszenie penitent może przyjąć również siedząc. Pozostali oczekujący winni znajdować się w kolejce za drzwiami, każdy w odstępie przynajmniej 1 metra od innych.

9.4. Należy powiadomić wiernych o praktyce żalu doskonałego, o którym informuje Penitencjaria Apostolska w Nocie z dnia 19 marca 2020 roku. Zostaną udostępnione w formie elektronicznej specjalne ulotki do przekazania wiernym, z instrukcją, jak wzbudzić w sobie akt żalu doskonałego z intencją przystąpienia do spowiedzi sakramentalnej, gdy będzie to możliwe.

9.5. Warto informować wiernych o odpustach udzielonych w Dekrecie z dnia 19 marca 2020 roku przez Penitencjarię Apostolską na czas pandemii.

9.6. Proszę zachęcać wiernych, zwłaszcza przez media, aby – w miarę możliwości – odłożyli spowiedź wielkanocną na czas po ustaniu stanu epidemii. W Polsce spowiedź i Komunia Święta wielkanocna mogą być praktykowane przez wiernych aż do uroczystości Trójcy Przenajświętszej (7 czerwca 2020 roku). Proszę wiernych, aby wzięli pod uwagę możliwości parafii oraz zdrowie szafarza sakramentu pokuty i roztropnie zaplanowali przystępowanie do spowiedzi, co może być, poza niebezpieczeństwem śmierci, przełożone na późniejszy czas po ustaniu pandemii.

9.7. We wskazanym czasie w okresie po pandemii każda z parafii, w porozumieniu z innymi kapłanami w dekanacie, zorganizuje dzień spowiedzi, podczas którego wszyscy, którzy obecnie praktykują akt żalu doskonałego, będą mogli skorzystać indywidualnie z sakramentu pokuty, bez obecnych niepokojów i zbędnego pośpiechu.

10. Sakrament namaszczenia chorych

10.1. Sprawowanie sakramentu namaszczenia chorych należy ograniczyć do przypadków niebezpieczeństwa śmierci.

10.2. W czasie sprawowania namaszczenia oraz udzielania Wiatyku należy czynić to bez zbędnego rozciągania nabożeństwa, z zachowaniem wszystkich zasad higieny.

10.3. Przy spowiedzi indywidualnej kapłan powinien zachować bezpieczną odległość od penitenta. Może używać maski ochronnej.

10.4. W czasie namaszczenia kapłan może używać jednorazowych rękawiczek ochronnych. W uzasadnionym przypadku wystarczy jedno namaszczenie na czole lub innej części ciała i wypowiedzenie całej formuły (por. kan. 1000 §1 KPK).

10.5. W czasie sprawowania sakramentu w domu mogą być obecni członkowie rodziny, z zachowaniem zasad ostrożności i higieny, także w trosce o zdrowie kapłana.

10.6. W przypadku chorych objętych kwarantanną należy przestrzegać wskazań kompetentnych władz. Zawsze pozostaje do dyspozycji telefon lub inne formy zdalnego kontaktu, poprzez które można porozmawiać, zachęcić do wzbudzenia aktu żalu doskonałego i Komunii duchowej.

11. Sakrament małżeństwa

11.1. Jeśli narzeczeni uznają, że w obecnych warunkach chcą otrzymać błogosławieństwo sakramentalnego związku małżeńskiego, powinni im to umożliwić kapłani, podchodząc do sprawy z życzliwością i kompetencją. Dotyczy to zarówno uroczystości zaplanowanych w okresie stanu epidemii, jak i innych nagłych przypadków.

11.2. Gdyby narzeczeni, których sakrament małżeństwa przypada na czas stanu epidemii, mieli trudność z odbyciem Spotkań dla narzeczonych, wówczas ksiądz proboszcz podejmie z nimi niezbędne przygotowanie do sakramentu.

11.3. Według obecnych przepisów prawa, w czasie stanu epidemii w uroczystości zaślubin, sprawowanej w kościele, może wziąć udział nie więcej niż 5 osób.

11.4. „Spotkania dla narzeczonych” w formie weekendowej oraz w dekanatach mogą być prowadzone w czasie stanu epidemii jedynie zdalnie, za pomocą internetu. Dotyczy to tych par, których uroczystość zaślubin zaplanowana jest na miesiące: kwiecień, maj i czerwiec 2020 roku. Jeśli narzeczeni mają ślub w dalszej perspektywie, należy ich poprosić o przełożenie udziału w „Spotkaniach dla narzeczonych” na dalszy czas.

11.5. W związku z przekładaniem daty ślubu, księża powinni zwrócić szczególną uwagę na półroczny termin ważności świadectw chrztu świętego i dokumentów z Urzędu Stanu Cywilnego.

12. Kapelani szpitalni

12.1. Kapelani szpitalni powinni ustalić sposób funkcjonowania i posługi duszpasterskiej z władzami szpitali, pamiętając o roztroprnym pogodzeniu troski o zbawienie wiernych z uniknięciem zakażenia.

12.2. W razie potrzeby, zgodnie z Notą Penitencjarii Apostolskiej, zostaną ustanowieni przeze mnie „nadzwyczajni kapelani szpitalni”.

13. Pogrzeb

13.1. Jakkolwiek pogrzeb jest okolicznością smutną dla bliskich i rodziny zmarłego, w planowaniu uroczystości pogrzebowych należy zachować przepisy sanitarne władz państwowych, także obowiązujące w przypadku osób zmarłych na choroby zakaźne. W uroczystości może zatem wziąć udział maksymalnie 5 osób z najbliższej rodziny zmarłego, nie licząc sprawujących kult religijny (kapłana, usługującego i organisty) oraz osób zatrudnionych przez zakład pogrzebowy. Kapłan powinien poprosić, by rodzina poinformowała innych o tym zarządzeniu, wynikającym z przepisów władz państwowych.

13.2. Zachęca się kapłanów do zaproponowania rodzinie zmarłego Mszy Świętej po ustaniu stanu epidemii albo np. w pierwszą rocznicę śmierci, podczas której, wraz z rodziną, bliskimi i wszystkimi zainteresowanymi będą mogli w spokojnych warunkach pomodlić się o jego zbawienie.

13.3. Pogrzeb należy ograniczyć do stacji w kościele oraz stacji przy grobie. Nie wolno w czasie stanu epidemii organizować modlitwy w domu oraz konduktu pogrzebowego na cmentarz.

13.4. W czasie stanu epidemii należy organizować Msze Święte pogrzebowe w kościołach. Do dn. 11 kwietnia 2020 roku można je odprawiać także w kaplicach – decyzja w tej sprawie należy do księdza proboszcza. W świątyni łatwiej zachować przepisy sanitarne oraz dopływ świeżego powietrza.

13.5. Wszelkie przemówienia powinny zostać wygłoszone jedynie na cmentarzu.

13.6. Przypominam o zakazie otwierania trumny, zarówno w świątyni, jak i na cmentarzu.

Dzieła chrześcijańskiej *caritas*

14.1. Jeszcze raz zwracam się do wszystkich o podjęcie duchowej krucjaty w intencji jak najszybszego opanowania szerzącej się epidemii. Z jeszcze większą gorliwością podejmujemy czyny wielkopostne: modlitwę, post i jałmużnę. O szczególnie intensywnej modlitwie proszę koła różańcowe w naszych parafiach. (por. „Apel Biskupa Płockiego o modlitwę i wyobraźnię miłosierdzia w czasie Wielkiego Postu 2020” z dnia 20 marca 2020 roku).

14.2. Obecny czas jest weryfikacją autentyczności naszej troski o chorych, ubogich i starszych, do czego wzywa nas nieustannie papież Franciszek. Zwracam się z prośbą do wszystkich kapłanów, organizacji i stowarzyszeń katolickich dorosłych, aby mieli szeroko otwarte oczy miłosierdzia i, w miarę możliwości, pomagali w zakupach, codziennych potrzebach, zwłaszcza osobom chorym, cierpiącym, starszym oraz rodzinom wielodzietnym w ich domach.

14.3. Jeśli to możliwe, proszę o przekazanie w tym roku ofiar zebranych na kwiaty do Grobu Pańskiego lub innych środków parafialnych na dzieła miłosierdzia w danej wspólnoty.

14.4. Proszę księży, aby wystawili w kościołach przygotowane przez diecezjalną *Caritas* baranki wielkanocne, by wierni mogli je w swobodny sposób nabyć, a ofiarę za nie wrzucić do skarbon. Można poinstruować wiernych, by baranki zabrali także dla swoich sąsiadów, zwłaszcza ludzi starszych.

14.5. W szczególności zwracam się do wspólnot parafialnych o pomoc osobom, które w wyniku obecnych zawirowań tracą pracę, by wesprzeć ich w poszukiwaniu nowych zajęć dla utrzymania rodziny.

Zarządzenia różne

15.1. Osoby, które są objęte kwarantanną, nie mogą uczestniczyć w liturgii i nabożeństwach w kościołach. W przypadku jakiegokolwiek posługi wobec tych osób konieczna jest zgoda władz sanitarnych oraz poinformowanie telefoniczne Kancelarii Kurii Diecezjalnej.

15.2. Zgodnie z Zarządzeniem Rady Stałej Konferencji Episkopatu Polski z dnia 12 marca 2020 roku proszę, by kościoły pozostawały otwarte w ciągu dnia dla indywidualnej modlitwy wiernych, także z wystawionym Najświętszym Sakramentem.

15.3. Apeluję do kapłanów i osób życia konsekrowanego, by zgodnie z prośbą abp. Stanisława Gądeckiego codziennie o godz. 20.30 odmawiali w kościołach różaniec w intencji chorych i opiekujących się nimi oraz służb medycznych, kończąc go antyfoną maryjną „Pod Twoją obronę” w intencjach Ojca świętego.

15.4. Podtrzymuję moją prośbę, by aż do odwołania wszystkie niedzielne Msze Święte były kończone śpiewem „Suplikacji”. W piątki okresu Wielkiego Postu można odprawiać Mszę Świętą w intencji ludzi chorych i opiekujących się nimi służb sanitarnych oraz o łaskę wyzwolenia świata od szerzącej się choroby [z formularza „Msza w jakiegokolwiek potrzebie”, nr 50, „Mszał Rzymski dla diecezji polskich”, wydanie II poszerzone, Poznań 2009, s. 169-170].

15.5. Przypominam wszystkim Księżom o obowiązku zachowywania rezydencji w parafiach. Wynika to nie tylko z przepisów władz, które proszą o pozostanie w domach, ale także z troski o zdrowie duchownych. Jeśli któryś z księży zachoruje, parafianie zostaną pozbawieni pomocy duchowej. Jedynym powodem wyjazdu z parafii mogą być ważne sprawy duszpasterskie.

15.6. Gdyby któryś z kapłanów lub jakaś osoba zatrudniona w kościele albo na plebanii dowiedziała się, że została zakażona, należy zachować przepisy sanitarne oraz niezwłocznie powiadomić o tym telefonicznie Kancelarię Kurii Diecezjalnej.

15.7. Uwzględniając kan. 944 §2 KPK, zarządzam, aby w czasie stanu epidemii nie organizować indywidualnych lub grupowych procesji z Najświętszym Sakramentem poza terenem kościelnym, na ulicach, w powietrzu czy na wodzie. To samo dotyczy Dróg Krzyżowych na ulicach miast i wsi oraz wychodzenia kapłanów z relikwiami lub figurami poza obręb placu kościelnego. Starajmy się zachować w tych dniach powagę modlitwy i rozumne traktowanie wiary katolickiej.

15.8. Należy ograniczyć kontakty osobiste w kancelarii parafialnej. Wiele spraw można załatwić telefonicznie lub mailowo.

15.9. W domach zakonnych i innych wspólnotach zamkniętych (np. Wyższe Seminarium Duchowne w Płocku, Dom Księży Emerytów w Płocku) we wszystkich celebracjach mogą uczestniczyć jedynie mieszkańcy domu, bez udziału osób postronnych. W organizowaniu celebracji Wielkiego Tygodnia należy stosować powyższe wskazania.

15.10. W związku z zawieszeniem zajęć dydaktyczno-wychowawczych oraz zachętą Ministerstwa Edukacji Narodowej do zdalnej pracy z uczniami, na stronie internetowej Wydziału Katechetycznego aktualizowane są informacje o materiałach, z których mogą korzystać katecheci. W najbliższym czasie będzie możliwe pobranie w formie pdf podręczników do religii dla dzieci klas I-V, wydanych w Płockim Instytucie Wydawniczym.

15.11. Jeszcze raz wzywam wszystkich, zarówno duchownych, jak i świeckich, do unikania zabobonego i magicznego podejścia do wiary w czasie pandemii. Zaczerpnijmy zdrową naukę o Bożym miłosierdziu z Pisma Świętego i Tradycji (por. „Zarządzenie Biskupa Płockiego w odpowiedzi na Komunikat Przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski z dnia 13 marca 2020 roku”).

15.12. Apeluję do Księży Proboszczów, aby z uwagi na obecny czas pandemii z rozważą podeszli do planowanych na ten rok prac inwestycyjnych i budowlanych w parafii, planując racjonalnie tego-roczne wydatki.

15.13. Zwracam się do Księży Dziekanów o pomoc w dotarciu z niniejszym zarządzeniem do wszystkich kapłanów w dekanatach.

15.14. W razie wątpliwości lub pytań należy kontaktować się z Kancelarią Kurii Diecezjalnej.

15.15. Zarządzenie obowiązuje do odwołania, jeśli nie zostanie wskazane inaczej.

Wszystkie powyższe zarządzenia służą roztropnej trosce o zbawienie oraz zdrowie i życie kapłanów i wiernych. W trudnym dla nas czasie pandemii szukajmy Boga nie tylko na modlitwie i w trosce o własne zbawienie, ale także w samarytańskiej pomocy drugiemu człowiekowi. Oddawajmy siebie i nasz los

Bożej opatrności: „W Tobie pokładamy nadzieję, bo Ty uczyniłeś wszystko” (Jr 14,22). Polecajmy się chętnie wstawiennictwu *Salus Populi Masoviae* – Zbawieniu Ludu Mazowsza, jak nazwał Matkę Bożą Czerwińską kard. Karol Wojtyła, oraz św. Stanisława Kostki, który wiele razy chronił nasz lud od zarazy.

Przez ich orędownictwo wypraszam potrzebne łaski dla właściwego i owocnego przeżycia obchodów paschalnych i wszystkim Diecezjanom z serca błogosławię: w imię + Ojca + i Syna, + i Ducha Świętego.

Płock, dnia 26 marca 2020 roku
Nr 723 / 2020

† *Piotr Libera*
Biskup Płocki

Ks. Piotr Grzywaczewski
Kanclerz

72

OŚWIADCZENIE RADY DS. SPOŁECZNYCH KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI

„Czas odpowiedzialności, solidarności, sprawiedliwości”

Niepokój o życie i zdrowie, jakiego wspólnie doświadczamy, jest dla Kościoła przede wszystkim wezwaniem do głoszenia Dobrej Nowiny i do pomocy charytatywnej. Tak jak w podobnych sytuacjach przez wieki, tak i dziś, czekając na święty czas Paschy, ufni w Boże Miłosierdzie, powtarzamy słowa psalmu: „Chociażbym chodził ciemną doliną, zła się nie ulękę, bo Ty jesteś ze mną”.

Zarazem jednak, to wszystko co dziś przeżywamy, jest także swoistym społecznym znakiem czasu. Ten czas jest dla nas wszystkich, wierzących i niewierzących, szczególnym wezwaniem do wzajemnej odpowiedzialności, solidarności i sprawiedliwości.

1. Odczytując ten szczególnie znak czasu, wyrażamy szacunek i uznanie dla wszystkich, którzy w tych dniach, pełniąc swą publiczną służbę, stają na pierwszej linii zmagania o nasze zdrowie i życie.

Poświęcenie lekarzy, białego personelu, ratowników, laborantów i wszystkich pracowników służby zdrowia, zaangażowanie służb odpowiedzialnych za nasze bezpieczeństwo, wreszcie codzienny trud pracowników handlu, przedsiębiorców, służb komunalnych, transportu i wszystkich tych zawodów, bez których nasze życie nie byłoby dziś możliwe – to bezcenny dar, za który winniśmy głęboką wdzięczność. To także wielka lekcja poświęcenia, miłości bliźniego i patriotyzmu.

Pochylając się z uznaniem przed tym poświęceniem, powinniśmy zarazem przyznać, że budując nowoczesne społeczeństwo i gospodarkę opartą o wiedzę, często nie potrafiliśmy, jako państwo i społeczeństwo, właściwie docenić trudu tych wszystkich, dzięki którym, ciesząc się zdrowiem i bezpieczeństwem, łamać możemy nasz codzienny chleb.

Ich dzisiejsza postawa nie może być zapomniana i domaga się sprawiedliwego uznania i wynagrodzenia. Dzisiaj i w przyszłości.

2. Trudny czas, który wspólnie przeżywamy, ujawnia też ogromne pokłady naszej empatii i solidarności. W trosce o życie najbardziej zagrożonych, jako państwo i społeczeństwo, zgodziliśmy się na znaczne ograniczenie naszego życia publicznego i gospodarczego, pozostając w naszych domach i rezygnując z naszej codziennej aktywności. Nie brak też przejawów solidarności wobec tych wszystkich, którzy zamknięci w swych domach, szczególnie potrzebują pomocy.

Dostrzegając i doceniając tę naszą dotychczasową empatię i solidarność, trzeba jednak podkreślić, że najtrudniejszy z niej egzamin jest dopiero przed nami.

3. Pozostawanie przez dłuższy czas w ścianach rodzinnego mieszkania czy domu wielu z nas doświadczać może jako uciążliwą separację i pozbawienie społecznych relacji, zawodowej aktywności, rekreacji czy życia kulturalnego. Ten trud to dziś jednak bardzo konkretny przejaw i wymóg naszej miłości bliźniego, odpowiedzialności i patriotyzmu. Dlatego zwracamy się do wszystkich, wierzących i niewierzących, młodszych i starszych, o dalsze cierpliwe podejmowanie tego szlachetnego wysiłku, w formie określonej przez władze publiczne.

Pragniemy też zauważyć, że wielu z nas nie może dziś schronić się w zaciszu swojego domu, bo pełni publiczną służbę w szpitalach, gabinetach lekarskich, karetkach pogotowia, na posterunkach, czy w sklepach. Pozostając w domach, wspieramy ich oraz ich poświęcenie.

4. Trzeba też dostrzec, że nierównomiernie rozłożony jest społeczny i ekonomiczny ciężar ograniczeń, na które słusznie się zdecydowaliśmy. Jedni bowiem z nas otrzymują i otrzymywać będą pensje czy świadczenia społeczne, a inni, w tym kupcy, rzemieślnicy, przedsiębiorcy, czy pracownicy wolnych zawodów, którzy swą pracą nasz wspólny dochód dotąd współtworzyli, wraz ze swymi rodzinami, pozabawieni być mogą środków do życia. Niezbędne wyłączenie całych gałęzi gospodarki, usług, kultury, sportu czy rekreacji, w bliskiej przyszłości przynieść może likwidację wielu miejsc pracy i pauperyzację znacznych grup społecznych.

Ta wyjątkowa sytuacja wymaga zatem wyjątkowych działań. Dlatego z uznaniem przyjąć należy zaakceptowane przez całą klasę polityczną zapowiedzi władz dotyczące pomocy dla przedsiębiorców i osób samozatrudnionych. Niewykluczone też, że szukanie sprawiedliwego sposobu rozłożenia ciężarów kryzysu, w jakim się znaleźliśmy, wymagać będzie dalszych odważnych, a czasem i trudnych, decyzji politycznych, także tych związanych z polityką podatkową i społeczną.

Niezależnie jednak od niezbędnych działań państwa, potrzebna też będzie nasza międzyludzka solidarność. Zwracamy się więc do organizacji społecznych i charytatywnych, samorządów, instytucji pozarządowych i parafii, o przygotowywanie nas już dziś na ten trudny egzamin, który dopiero jest przed nami.

5. Wszystko to sprawia, że pilną potrzebą chwili wydaje się także ograniczenie i czasowe zawieszenia wszelkiej rywalizacji politycznej tak, aby politycy wszystkich obozów politycznych mogli dziś wspólnie szukać najlepszych rozwiązań oraz budować dla nich szeroką społeczną akceptację.

Podobnie pilną potrzebą jest dziś odpowiedzialność w sferze komunikacji i debaty publicznej. W tym szczególnym momencie mamy prawo oczekiwać od władzy koniecznych działań oraz informacji dotyczącej stanu zagrożenia. Swoją ważną rolę mają też do odegrania dziennikarze, w sposób obiektywny i niezależny informujący społeczeństwo. Jednocześnie, pożądanym w debacie publicznej jest dziś także pewne samoograniczenie się, tak, aby toczony w niej codzienne spory, polemiki, a czasem osobiste ataki, czy tym bardziej fałszywe oskarżenia, nie zamykały drogi do tego, czego jako wspólnota potrzebujemy dziś najbardziej: odpowiedzialności, solidarności i sprawiedliwości.

Wrocław, dnia 26 marca 2020 r.

† Józef Kupny
*Arcybiskup Metropolita Wrocławski
Przewodniczący Rady ds. Społecznych
Konferencji Episkopatu Polski*

KOMUNIKATY KANCELARII KURII

1. Konferencja szkoleniowa o godnym sprawowaniu sakramentu małżeństwa

W związku z „Dekretem ogólnym Konferencji Episkopatu Polski o przeprowadzaniu rozmów kanoniczno-duszpasterskich z narzeczonymi przed zawarciem małżeństwa kanonicznego z dnia 8 października 2019 roku”, który wejdzie w życie z dniem 1 czerwca 2020 roku, oraz informacjami przekazanymi przedstawicielom poszczególnych diecezji dnia 10 lutego br. podczas spotkania w siedzibie Konferencji Episkopatu Polski, planujemy na dzień **13 maja br.** (środa) konferencję szkoleniową (jeśli pozwoli na to sytuacja sanitarno-epidemiologiczna). Do udziału w konferencji Biskup Płocki zobowiązuje wszystkich księży proboszczów, wszystkich księży wikariuszy oraz wszystkich księży rezydentów posługujący w kancelariach parafialnych. Poniżej przekazuję wstępny program spotkania. Proszę przed przyjazdem do Płocka zapoznać się z treścią wspomnianego „Dekretu”. Jego tekst jest dostępny na stronie Wydziału ds. Rodzin: www.plockierodziny.pl. Proszę także zaopatrzyć się w tekst „Dekretu” na czas konferencji. Później powinien on być przechowywany w kancelarii parafialnej.

W trosce o godne sprawowanie sakramentu małżeństwa w diecezji płockiej

NoveKino Przedwiośnie, Płock, ul. Tumska 5a

13 maja 2020 roku

- 10.00 *Słowo powitania* – Biskup Płocki Piotr Libera
- 10.10 *Dekret ogólny KEP o przeprowadzaniu rozmów kanoniczno-duszpasterskich z narzeczonymi z dnia 8 października 2019 roku – aspekty prawne* – ks. prof. KUL dr hab. dr h.c. Leszek Adamowicz (Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji, KULJP2 w Lublinie)
- 11.00 *Jak rozmawiać z narzeczonymi? – aspekty psychologiczne* – dr Anna Czyżkowska (Wydział Studiów nad Rodziną, UKSW w Warszawie)
- 11.45 *Uwagi do „Instrukcji Biskupa Płockiego o przygotowaniu i sprawowaniu sakramentu małżeństwa” z dnia 10 lutego 2020 roku* – ks. dr Piotr Grzywaczewski (Kancelarz Kurii Diecezjalnej Płockiej)
- 12.00 *Aktualna praktyka pastoralna dotycząca „Spotkań dla narzeczonych” w diecezji płockiej* – ks. dr Wojciech Kućko (Dyrektor Wydziału ds. Rodzin Kurii Płockiej)
- 12.15 *Dyskusja*
- ok. 13.00 *Zakończenie*

Przypomnę, że do każdej parafii został przekazany jeden egzemplarz „Księgi protokołów przedślubnych”, przygotowanej według nowego formularza przez Płocki Instytut Wydawniczy. Zainteresowani księża będą mogli nabyć większą liczbę egzemplarzy tej książki w Płockim Instytucie Wydawniczym.

2. Odwołanie Konferencji Księży Dziekanów

Uprzejmie informuję, że przełożona na dzień 30 marca br. Konferencja Księży Dziekanów, z powodu stanu epidemii w Polsce, zostaje odwołana. O nowym terminie spotkania jego uczestnicy zostaną poinformowani w późniejszym czasie.

3. Odwołanie Drogi Krzyżowej ulicami Płocka

Informuję również, że planowana na piątek 3 kwietnia br. Droga Krzyżowa ulicami Płocka, z powodu stanu epidemii w Polsce i związanymi z nim ograniczeniami, zostaje odwołana. Zachęcamy, aby nabożeństwo Drogi Krzyżowej celebrować osobiście w domach rodzinnych czy wspólnotach zakonnych/formacyjnych lub łączyć się modlitewnie przez transmisje z kościołami parafialnymi. Modlitwę należy ofiarować w intencji jak najszybszego opanowania szerzącej się epidemii.

4. Odwołanie Wielkopostnego Dnia Skupienia Kurii Płockiej

Pragnę ponadto poinformować, że planowany na tegoroczny Wielki Wtorek 7 kwietnia br. Wielkopostny Dzień Skupienia Kurii Płockiej i instytucji centralnych, zostaje odwołany.

5. Odwołanie wizytacji pasterskich i innych posług biskupich do Wielkanocy

Księża Biskupi, w związku z obecną sytuacją stanu epidemii, odwołują wszystkie zaplanowane wcześniej wizytacje pasterskie i posługi do Wielkiejnocy, czyli 12 kwietnia br. włącznie.

6. Odwołanie Płockich Dni Pastoralnych 2020

Informuję uprzejmie, że planowane w dniach 15-16 kwietnia br. Płockie Dni Pastoralne 2020 zostają odwołane, z powodu panującej pandemii. Więcej informacji w tej materii zostanie przekazane Czcigodnym Księżom w późniejszym terminie.

7. Odwołanie Dnia Skupienia dla ludzi mediów.

Nie odbędzie się także planowany na 28 marca br. Dzień Skupienia dla ludzi mediów. O jego nowym terminie poinformujemy w przyszłości.

8. Dystrybucja olejów świętych

Pragnę przypomnieć, że zgodnie z Zarządzeniem Biskupa Płockiego (zaktualizowanym dnia 26.03.2020 r., por. nr 3.2), w związku z niemożliwością osobistego uczestnictwa Czcigodnych Księży w tegorocznej Mszy Krzyżma, po zakończeniu pandemii, zostanie zorganizowana specjalna Msza Święta

ta dziękczynna z udziałem kapłanów, z odnowieniem przyrzeczeń kapłańskich. Zachęca się, aby w Mszy Krzyżma w Wielki Czwartek 9 kwietnia br. o godz. 10.00 uczestniczyć przez transmisję internetową. Oleje święte będzie można odebrać w Kurii Diecezjalnej lub katedrze płockiej po zakończeniu pandemii (sposób i data zostaną wskazane). Do tego czasu należy używać starych olejów. Jeżeli natomiast, w którymś z dekanatów zabrakło by tej materii sakramentów, proszę księdza dziekana o kontakt z kancelarią Kurii Płockiej.

9. Praca Kurii Diecezjalnej Płockiej

Pragnę przypomnieć Czcigodnym Księżom, że kancelaria Kurii Diecezjalnej Płockiej pełni dyżur, w ramach zwykłych godzin pracy (8:30-14:00). Ponieważ zgodnie z Zarządzeniem Biskupa Płockiego (zaktualizowanym dnia 26.03.2020 r., por. nr 15.5) wszystkich kapłanów obowiązuje w tych dniach zasada rezydencji w parafiach i miejscach zamieszkania, uprzejmie proszę, aby kontaktować się zasadniczo drogą telefoniczną lub meilową. Jedynie w pilnych sprawach prosimy o kontakt osobisty.

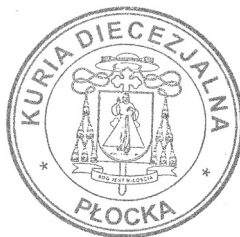
10. Powiadomienie Kurii o ewentualnym zachorowaniu

Proszę również uprzejmie Czcigodnych Księży Proboszczów, aby w sytuacji zachorowania na COVID-19 któregoś z kapłanów lub osoby zatrudnionej w kościele lub na plebanii, zachować stosowne procedury sanitarne oraz niezwłocznie powiadomić o tym telefonicznie kancelarię Kurii Diecezjalnej.

Płock, dnia 26 marca 2020 r.

Ks. Piotr Grzywaczewski
Kanclerz Kurii Płockiej

Kuria Diecezjalna Płocka
Płock, dnia 27 marca 2020 r.
Nr 732/2020

Ks. Piotr Grzywaczewski

Za zgodność